

Joan Bover

La vida continua durant la guerra, no s'atura. La gent també canta i també riu durant la guerra. Ho va dir Rigoberta Menchú quan va venir a Palma i va esser una de les frases seves que més em va impressionar perquè mostrava d'un cop tota la complexitat del fet i, a més, ho feia amb les paraules més planeres. Amb dues frases escasses, tota una premi Nobel ens venia a dir que les coses són així, esgarrifadores i puerils a parts iguals, que no n'hi ha més.

Bertrand Tavernier ha operat de la mateixa manera. Parteix d'un guió sense una trama concreta ni un desenvolupament ortodox, sinó més aviat fet de bocins lligats, però amb autonomia. Cap història impactant, doncs, com en els Camins de glòria de Kubrick. Gens de truculència, tampoc, a les imatges, que mostren els fets amb una mica de distanciament, que no s'ha de confondre amb fredor. La música, prou escassa, no és grandiloqüent a les escenes bèl·liques ni sensible a les més intimistes i només en un o dos moments juga un paper primordial basant-se en el contrast entre imatges crues i melodia suau, d'una forma semblant a l'ús que en va fer Kurosawa a Ran. Finalment, la interpretació és molt ajustada i ofereix prou matisos per no deixar caure els personatges en el patetisme, la inversemblança o el maniqueïsm.

Amb materials tan dosificats ha construït Tavernier la seva cinta. La pel·lícula s'obre i es tanca amb dues seqüències bèl·liques que si impressionen és justament per la seva equanimitat. El capità Conan va de berbes entre les trinxeres i anuncia que d'aquí a una hora hi haurà cafè calent. Tot d'una des-

Capitán Conan

de Bertrand Tavernier

prés, explosions, degollaments, caps esclafats contra les roques. Els episodis se succeeixen imitant la vida: amb calma o atropelladament, previsibles o sobtats. Els soldats aconsegueixen menjar extra i dones amb mètodes que val més no investigar. Una operació quirúrgica en el front de batalla és il·luminada amb l'esclat de les bombes. En acabar la guerra, la màxima preocupació dels comandaments militars és que no siguin els anglesos els qui obrin el ball... Situacions diverses, totes verídiques, que destil·len una sèrie de problemes ètics entorn de la guerra poques vegades exposats amb la concisió i l'objectivitat d'aquesta cinta.

Per aconseguir l'objectivitat, precisament, se serveix de dos personatges antagònics. D'una banda, en Norbert ho mira tot amb ulls astorats mentre intenta comprendre.

De l'altra, el capità Conan, personatge completíssim - rodó, que en diria E. M. Forster - que suscita admiració o repulsió segons l'episodi, però que sap fer gala en tot moment d'una lucidesa molt particular, demostrada en un detall inqüestionable: mai, absolutament mai, no deixa de fer servir l'humor. ♦

Títol original: Capitaine Conan..

Direcció: Bertrand Tavernier.

Guió: Bertrand Tavernier i Jean Cosmos, sobre la novel·la de Roger Vercelet.

Muntatge: Luce Grunenwaldt.

Fotografia: Alain Choquart.

Música: Oswald d'Andrea.

Intèrprets: Philippe Torreton (Capità Conan); Samuel Le Bihan (Norbert) i Bernard Le Coq.

James Coburn: (Atura el cavall i, inclinat sobre la sella, s'adreça amablement al pagès) ¡Ei, amic!
¿Em pot dir per on s'hi va, a Junction City?

Pagès: (Sense aixecar la mirada de la terra, posició que conserva durant tota la conversa) Jo no sóc el seu amic.

J.C.: Està bé, no amic ¿Pot dir-me per on s'hi va, a Junction City?

P.: No

J.C.: ¿No ho sap?

P.: Sí que ho sé

J.C.: ¿I no pensa dir-m'ho?

P.: No

J.C.: ¿Sap que vostè és un fill de puta?

P.: Sí, sé que sóc un fill de puta, però qui no sap per on s'hi va, a Junction City, és vostè
Muerde la bala (1975) de Richard Brooks